

УДК 347.44

Олексій Леонідович ЗАЙЦЕВ,

кандидат юридичних наук, доцент,

завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ

АНТИКОРУПЦІЙНА ПЕРЕВІРКА ДІЛОВИХ ПАРТНЕРІВ ПРИ УКЛАДАННІ ДОГОВОРІВ ЗАКУПІВЛІ

Прийнятий 19 вересня 2019 р. ЗУ «Про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель» № 114-IX [2] містить в собі квінтесенцію 23 років роботи законодавця над постійним удосконаленням та

ускладненням процедури закупівлі, яка з моменту появи в праві України державних закупівель законодавцем не одноразово змінювалась щодо форми, наповнення та процесів, залишаючи не змінними всього дві основні умови, а саме:

По-перше, переказування коштів державного бюджету на оплату договорів (контрактів), укладених з постачальниками (підрядниками) – переможцями торгів (тендерів), здійснюється через Головне управління та територіальні органи Державного казначейства або уповноважені банки на підставі звіту про результати проведення торгів (тендерів) при закупівлі товарів (робіт, послуг). Банки під час оплати за договорами про закупівлю перевіряють наявність звіту про результати проведення закупівлі шляхом його перегляду в електронній системі закупівель. У разі відсутності звіту про результати проведення закупівлі платіжне доручення вважається оформленим неналежним чином;

По-друге, вартість закупівель повинна була дорівнювати або перевищувати суму, еквівалентну 100000 доларів США. На початку сторіччя курс НБУ складав 189,6000 гривень за 100 доларів, тобто суму приблизно 200 000 грн. Але нехтуючи первісною логікою законодавця та фактичним рівнем інфляції гривні з того часу в Україні ця вимога продовжує застосовуватись до всіх замовників і закупівлі товарів, робіт та послуг за умови, що вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує **200 тис. грн, а робіт – 1 млн 500 тис. грн** [1, с. 148-151].

Відповідно до п. 5 ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі» (надалі Закону), договір про закупівлю - договір, що укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі та передбачає надання послуг, виконання робіт або набуття права власності на товари. Також п. 1 ст. 36 Закону закріплює, що договір про закупівлю укладається відповідно до норм Цивільного кодексу України (надалі ЦК України) та Господарського кодексу України з урахуванням особливостей, визначених Законом.

Домовленість двох або більше сторін у вищенаведеному понятті обмежується визначенням та поіменованим статусом *замовника та учасника*, тобто сторони перестають бути юридично рівними. *Замовники* це - органи державної влади, органи місцевого самоврядування та органи соціального страхування, створені відповідно до закону, а також юридичні особи (підприємства, установи, організації) та їх об'єднання, які забезпечують потреби держави або територіальної громади, якщо така діяльність не здійснюється на промисловій чи комерційній основі, за наявності однієї з таких ознак. *Учасник* процедури закупівлі (далі – учасник) – фізична особа, у тому числі фізична особа - підприємець, юридична особа (резидент або нерезидент), яка подала тендерну пропозицію або взяла участь у переговорах у разі застосування переговорної процедури закупівлі.

За логікою законодавця сторони договору про закупівлю досягають згоду через проведення процедури закупівлі, обтяженою антикорупційною перевіркою – перевірка ділових Учасника з метою оцінки наявності корупційних ризиків, яка може проводитися як при виборі контрагентів на виконання робіт, постачання товарів, надання послуг перед укладанням договорів, так і у процесі виконання договорів. Уповноважена особа здійснює антикорупційну перевірку ділового партнера протягом строку дії його пропозиції. Строк проведення антикорупційної перевірки ділових партнерів становить не більше 10 робочих днів, або строків, які передбачені відповідною процедурою закупівлі. Перевірка здійснюється шляхом пошукових електронних запитів до відкритих єдиних державних реєстрів

реєстрів Міністерства юстиції України	https://minjust.gov.ua/m/edini-ta-derjavni-reestri
електронного податкового сервісу «Дізнайся більше про свого бізнес-партнера», розміщеного на головній сторінці офіційного порталу Державної фіскальної служби України	https://tax.gov.ua/businesspartner
Антимонопольного комітету України	https://amcu.gov.ua/
веб-ресурсу Міністерства внутрішніх справ України	https://mvs.gov.ua/uk
Єдиного державного реєстру судових рішень, держателем якого є Державна судова адміністрація України	https://court.gov.ua/
Електронна система публічних закупівель Prozorro	https://prozorro.gov.ua/
Система YouControl — онлайн-сервіс перевірки компаній	https://youcontrol.com.ua
Clarity Project система аналітики відкритих даних.	https://clarity-project.info/about
та інші	

Обов'язковій перевірці підлягає інформація щодо:

- 1) кінцевого бенефіціарного власника (контролера) контрагента, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника (контролера) його засновника;
- 2) наявності родинних зв'язків учасників процедури закупівлі з працівниками Юридичної особи (близькими особами, що працюють в Юридичній особі);

3) наявності судових справ стосовно контрагента (у разі наявності підлягають з'ясуванню обставини справи);

4) наявності антикорупційної програми юридичної особи та уповноваженого з її реалізації.

За результатами антикорупційної перевірки Уповноважений складає письмову рекомендацію Замовнику або особі, якій в установленому порядку надано право підписувати договір, щодо прийняття обґрунтованого рішення стосовно подальших правовідносин із діловим партнером.

Список бібліографічних посилань

1. Зайцев О.Л. Розвиток договору закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти. Проблеми цивільного права та процесу : тези доп. уасників наук.-практ. конф., присвяч. світлій пам'яті О. А. Пушкіна, 25 трав. 2018 р. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Всеукр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України». Харків : ХНУВС, 2018. 376 с.

2. Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель: Закон України в редакції Редакція від 01.01.2020 Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 45, ст.289. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/114-20> (дата звернення: 16.11.2021).

Одержано 17.11.2021